

Uppt. av Nils Campbell.

efter Björk, dräng, 33 år

i Trakten av Lurichhamn
LmedstorpAnmärkingar: 5. Mästerhj-
ven. Den trollkunnige
ö tjuvarna, Pysslingar
Spagmannen. m.m.(26 sid)
Uppt på laserutst, Luth.Mäster Juvén.

Aa 1525D+A

En man hade tre söner och de gick hem-
ma de de ble rätt så stora. Till slut tröttna
gubben. — "Se å bra skam att jag ska behöva
föda er om å nå genda. Här ska vi få
lida pengar å nej, men ren får vi ge er
ut i världen!" Gubben följde dem på
väg till de kom till en korsväg. Där skulle
de om vändas. De äldre gick åt var sin rikt-
väg men den minste han gick rakt fram.
Men gubben vände om och gick hem.

Då den yngste gått å skjutet, kom han

26 sid

in i en stor skog och det blev allt mörkare
ju längre in han kom. Till slut fick
han se ett ljus från ett litet hus. Han
gick dit. Där var ett fruntimmer och
henne ba han att få låna smat och hus
över natten. "Nå, de går inte an, de skulle
göra slut på dej, för här bor bara tjuvar
och rövare." — "Så de å ja inte rädd för
sa pojken, "får jag bara bli här." Så fick
han då stanna. Sen om sidan kom rö-
varna hem och genast fråga de om någon
varit där. "Jo, här har kommit en li-
den påg, "sa karingen." "Har han våra
penga på sej?" Och då fick de tag i pojken.
"Gitt me dina pengar för annars slänger
vi dej i en mergelgrav fridås du." Men
pojken visa sej inte rädd utan fråga
om han inte kunde få stanna å vara
deras dräng. Jo, de kunde han ju få
onen då måste han ju också visa att

fina tråkor, om binder ja' stuten här och går Fubaks och hämtar den förte.

Ja, bonnen gick och leta och leta, men inte fanns nån tråko där. Under tiden va pojken framme och tog stuten och kom hem till sovarna med dem. Och så bleo han träng hos dem. "Nu blir bonnen rädd när han ser att stuten å borta, för han måste nödigt ha pengar till karingen sin, så nu går han hem och hämtar den andra stuten. Om du om tar den om så blir du mästare, så sovarna. Jo, pojken skulle allt försöka.

Så to han ett lager å bank' ett om sig och så klättra han upp i ett tråve vägen och hängde sej i lagaret. Så kom bonnen om stuten. "De ser ju falit ut, så han, de å kanske ett spöge - ja ja' går väl min väg. " Och så fortsatte bonnen. Men pojken va kvickt

ner ur trät och sprang om bonnen genom skogen och klättra upp i ett mytt trä. När bonnen kom dit så blev han förskräckt men tänkte: "Ja, du får hänga för mig!" Pojken ner ur trät så fort bonnen va bortn och så klättra han upp i ett mytt träd långt fram på vägen. Nu tänkte bonnen att det blev ändå förskräckligt när han fick se den fula karen hänga. "Se här ser misstänkt ut. Ja får vinna stuten har å gå tillbaka å se om de andra hänger kvar eller va de kan va för ofögelse." Och så gjorde han. Men pojken tog stuten och kom hem med den till rovarna. "Bonnen karen stut till och han å tvungen att ha pengar för annars glär här ingen honom, så nu får han den också. Kan du få den så blir du vår hövding," sa rovarna. Jo pojken skulle allt fröcka.

När pojken hörde att bonnen
kom på vägen så börja han båga om
en stund och öppning omkring mure i
skogen. Nu ble bonnen glad för han
trodde de va stularna. "Ja' får allt
binna dinne här," tänkte han och
sen begav han sig in i skogen och börja
springa åt alla de håll som pojken båga.
Men pojken var på vägen och drog stilen
som sto där och drog hem till rovar-
na. Ja, nu var han ju deras hövding
och fick göra som han ville och utklar-
sa till skattkammaren som hade han
orksa. Men rovarna va rädda för honom
och ville bli ä me honom. Men först
ville du ut och rova. "Nå min sju, sa
pojken, "då får ja' stularna och lejer
till bonnen igen." Och de gjorde han,
och sen gick han ner i skattkammaren
och drog så många pengar han kunde bära

och den skulle han ha om hem till far.

Sent om natten komacka pojken på hemmet hos farsin. Han blev förfärad förstås att se sin son så fin.

— "Jo, nu ä' ja' en riger människa, för ja' ä' mästertjiv", sa pojken. — "De va ett rålit yrke", Tyckte gubben.

Nästa da sa pojken till farsin: "Hör ni far, greven har en dotter och den vill ja' ha. Nu ska vi åstad och fria åt mej!"

— "De donar sig inte", Tyckte gubben. Jo, det var frunget, och så begav sig gubben upp till greven men han va farligt såld och darvade i alla leder för han ville inte komma ut med ärendet. Till slut så sa han: — "Jo, sa han, min yngste son ä' hemkommen och han ä' mästertjiv och har farligt me pengar, och nu vill han ha grevens dotter, för de vill han!" Då kalla greven upp pojken

på slottet och så: "Nu ska vi se om du
duger Till måster-tjuv. Kan du stjåla
hårsteken ur järnet när det står fullt
å folk omkring så ska du få min dot-
ter." — "Å, de va väl inget," sa måster-
tjuven.

Så va han ute i skogen och fänga
tre harar. Dens stoppa han på sej och
så gick han Till slottsköket och ställde
sig vid dörren och där alldeles på trap-
pen släppte han ut en hare. Åck, har
va en hare, sa pigorna och ville ut
på gården och fänga den. "Låt vi ha-
ren opringa," sa greven för han tänkte
att de va hårt och passa sig för måster-
tjuven. Men pojken släppte ut en
hare Till. Åck, där va han igen,
ropa pigorna. "Bry er inte om en,
sa greven. Di släppte pojken den tredje
haren. Åck där va han igen," ropa

pigarna. "Ja, ästa me er di," sa greven, "ja kan väl vakta haresteken." Men hur det va så la greven orka väj ut fr att fåga haren och då han kom tillbaka så va steken borta. "Ack, nu har mästertjuven lurat oss," sa greven.

När da kom pojken på slottet och ville ha grevens dotter, som han lovat. Men greven ville först råta honom på ett nytt prov. "Ja har Folv hästar i stallen, och kan du stjåla dom när där sitter en ryttare på var häst, då ska du få min dotter." "Ack de va väl inget," sa pojken.

Han klädde nu ut sig till en gammal skräplig gummma. Och gummman kom stapplande till staldporten och sa: "Kan en få råta sig här innanför dörren?" "Nå min öja," svarade Folv

drängarna. Men gumman hon följde
och va och till slut fick hon veta alldeles
se dönen. Men Fiken led och då sa sin-
gon: "De ä bäst ä prata lite historier
och smusa, annars munar vi." Men
kärvingen hon tog upp en flaska brän-
nevin ur bonnan. "De ä gott att ha"
lyfte hon, "vär det ä kallt." Då bad
drängarna att hon änteligen skulle bjün-
da dem på en tår. "Ja, ja karså lide," sa
gumman, "men ja ska ska selv hålla
om farkean så ska vi få lite var." Och
så gick hon omkring och gav dem en liten
tår. Men nu var där småndroppa
i brännevinet så snart smusa de
hela radess. Då lyfte hon ar dom från
hästarna och satte dem på bonmar-
ren i spiltarna. Och hästarna dom
tog hon.

När greven kom ner om morron
så va hästarna borta, men karamide

satt på bonnarna och sov.

Nästa dag kom ju hästarna tillbaka, men då ville pojken fristås ha grevens dotter, som han lovat. "Ja, om du kan stjäla lakarna ur sängen och säcken å min hustru i natt, då ska du få min dotter." "De va väl inget," tyckte pojken.

I den drakten hade en kar hängit sig och den gick pojken och skar ner. Så gick han till grevens om natten och ställde döingen utanför fönstret och så knabbade han på rutan för de skulle vakna. När greven fick se döingen så trodde han de va nattsjuven som ville in och stjäla lakarna och säcken. "Ja! Tror ja' skudern!" och så skod greven. Men då passade nattsjuven på å välte döingen. Nu skulle greven ut å begrava honom för han ville inte ha honom lig-

gånke där för alla osanniskars åsyn.
Men mästertjuven han smög sig in
och så till grevens gumma: "Ja niå
ha något å Forka bort blon mel, ge
mej laganet!" "Så fick han det men
det förtrog ej tyckte han utan nu skulle
han ha det andra också. "Ja, du får
Ta av dig särken också å ge mej för
jag är blodig än!" "Och så fick han den
ock.

Men när greven hade gravat ner
dringen så kom han hem och så att
ja något att Forka sig på. Men du
fick ju båda lagarna och särken mel
sa gumman. Nej, då har mästert-
tjuven varit framme igen.

Nu kunde inte greven annat
än göra mästertjuven till sin värdare
när han så fint hade gjort allt va han
fordrat å honom.

Uppt. av

efter Björk, död, 33 år.

i Trakten av Linnishamn.

Anmärkningaz:

1. Kyrkblechan går
rörder på ringarens
begravning.

(Linnethet)

Spöken vid dödfall.

Det var för en 50 år sen att kyrk-
vaktmästaren i Kummestrog dog. Och det
var han som brukade ringa vid begrav-
ningarna, men som kunde han ju inte
ringa när han var död. Då skulle andra
ringa för honom på hans egen begravning.
Men när de tog i ord skulle ringa så gick
knärlingen av å flög ut å lyckan
och lade sig på kyrkogården.
Det är säkert.

Uppt. av

efter Björk, dräng, 33 år.

i Trakten öfver Småland
Inredstorp.Anmärkning: 2. Bagge ställen
tillbaka djur.3 Bagge och kej-
saren

(Upprättad af L. L.)

A:o 1641

2. Där va en liden man som hetta
Bagge. Han va lide Troldgubbe för han
kunne se när folk ble å med någonting.
Det hånle ju ofta att en ko kom bort, eller
en häst eller en kalv. Då sa Bagge vem
det va som tagit dem. Ibland gick det
ju men ibland så gick det på Tok.
Se Bagge hade skaffat sig rykte om att
kunna få råd på Tjivvods men då hade
han gjort så att han tagit för böndernas
kreatur om råttor och så född dem
ut i skogen och bundit dem - och sen hade

han uppenbarat var de va och då sto de ju där.

3) En gång ble kejsaren av med sin finger-ring. Det var tre av hans tjänstemän som tagit den. Nu hade ryktet om Bagge kommit till kejsaren, och han sände bud med skjuss som skulle hämta honom, för om skulle han till slottet och tagna reda på kejsarens gullring. Nu kan man vetta att Baggen blev rädd men han vågade inte annat än följa med.

När de kom fram så sa kejsaren:
"Du Bagge ska nu säga mej var gullringen finns, för du är ju kar att tagna reda på sånt har ju hört!" Nå, de kunde han inte och han bad och lovade att han var aduglig till det. Men kejsaren höll vid sitt ord: "Du får en natt på dig - Får du nu inte reda på ringen ~~och tjänsterna~~ så är du i marren ett hundra kortare."

Och så befälde han att Bayze skulle stängas
in i ett rum. Och dörren stängdes efter ho-
nom i dubbla lås och Tre av kejsarens
drängar skulle hålla vakt utanför.

Nu gick Bayze där inne fram och
tillbaka och funderade på vad han skulle
ta sig till. Tante kunde han taga reda på
någon ring och inte på Tjivvarn heller
så det var inget annat att göra än att
söka rymma sin kos. "När Tocken får
gala Tre gånger så rygger jag härifrån
annars lugger de huvudet av mig," tänkte
Bayze. Och så gruvade han sig för han
visste inte hur han skulle kunna rym-
ma. Men vakterna de hörde att Bayze
talade där inne, och de va upsligt rädda
för honom för de trodde att mr höll han
på och upptäcka dem, för det va de
som hade tagit ringen. Så sa den ene
drängen: "Om vi skulle gå här och höra

va han säger. "Och så gick han och la örat till myskelhålet för å lyssna. I det samman gaf Tocken. — "Det va den första," ropade Bagge, och så blev han ännu mer bekräftad för han hade inte funnit ut hur han skulle komma bort än. Men drängen blev förskräckt och så till sina kamrater: "Jo, min Gud, far han reda på oss; det va den första så han te mej!"

Så tog den andre och la örat till myskelhålet och omigen gaf Tocken. — "Och där va den andre också," sa Bagge och tuckade ty nu var det snart mörkt.

Drängarna va förfärad. Den tredje gick då fram för att lyssna på Bagge. Nu gaf Tocken för tredje gången och Bagge sa: "Och där va den tredje" och så vräkte han ju ryggen men han viste ej annan råd än han te å banka

och lå på dörren. Men drängarna de trodde
ju att nu kom Baggen för att säga till
kejsaren att han upptäckt Tjuvarna.

"Vänta lidt," skrek dom, "vi ha ju Fast
ringen å här å den. Men snacka inte
om ett för kejsaren får då hänger han oss."

Nu blev förstås Baggen gla. Men han
tog om låst upp drängarna. "Men för
den här gången så skal jeg låta nåd gå
för rätt," sa han.

Nå, Bagge, han tog ringen om så lyf-
te han upp korkmattan där va och där-
under stappade han ner den i en springa.

Strax därpå kom Kejsaren med sitt
följe. — "Nå Bagge, var ha vi ringen?"

"Ja, den har inte varit stulen utan brö-
tappad, sa Bagge och såg så blök och vis-
rå. Nu så lyfte han på korkmattan om
där låg ringen. Kejsaren han blev glad
förstås. Han ville ställa till med en riktig

188
måltid för Bayze och själv någick han ut
i sin trädgård för att plocka blommor till
Bayze. Då kröp där en Förrbagge och den
hög kejsaren och tänkte han skulle sätta
Bayze på ett ovärt prov. Så kom han fram
till barket och så vände han sig till Bayze
och frågade: "Kan du se om vi verkligen har
hår i handen." Det kunde ju inte
Bayze se om han tänkte han han var ändå
förlorad: "Lille Bayze, lille Bayze,
nu har du allt fallit i kejsarens hän-
der!" sa Bayze.

Men kejsaren han släppte Förrbaggen
av förvåning: "De var då en märkelig
kar — kunde han inte säga det också!"

Så fick Bayze stora belöningar för
sin visdom och blev mycket berömd.

Uppt. av *Mc Campbell*efter *Björk, dräng, 33 år*i *Trakten av Simrishamn.**uppt. 1914*Anmärkning: *4. De tre köp-*
*männen.**(Uppt. i samrättstid)**Ac 1591*

Det var en gång tre köpmän och de ville slå sina pengar i kompani. Och så lade de dem ihop i en bås och gav sig ut å marschera. Så kom de till en stor fin trädgård med högt staket omkring och en stor fin grind. Inne i trädgården var där ett litet hus och i huset bodde ett fruntimmer. Denne ba köpmän-
nen att de skulle få gå och titta litet grand på den fina trädgården: "Men så ha vi en bås här och ville vi få vara på pengabåsen och inte lämna den tillbaka förr vi kommer alla och vi alla säger att den ska lämnas

Tillbaks. "Jo, det lovade gumman och så gick de tre köpsmännen och spatserade omkring i trädgården. Så kom de till en liten damm och där fick de för sig att de skulle bada. Det gjorde de också duktiga Tag. Men när de slutat så sade: — "Nu skulle vi ha en kam." Så sa den ene av köpsmännen att han skulle gå till trädgårdsmästarens och skulle hon nog lämna den. Han ivåg, och när han kom fram till huset så bad han att han skulle få den där borsten. Nej, den ville hon ju inte lämna till honom ensam utan att de alla varit på det, som hon lovat. Då ropade köpsmännen: "Hon vill inte ge mej den." — "Jo, låt honom få den," ropade de båda andra tillbaks för de trodde det var kammaren det var frågan om. Så fick han då pengabörsten och gav rejå och försvant ut om gränden.

När de andra för bögmännen kom
och skulle ha bösen, för de fröttorladd
var något på Fok, då var han redan långt
borta. Nu ville de att frun skulle betala
pengarna till dom men det kunde hon ju
inte. Då gick de till en advokat och han
stämde frun. Och rätten dömde henne,
att hon skulle betala. De blev ju sverre ru-
inerade. Ja, då gick nu frun ut och såg
korsförlig ut. Då kom en liden påg 45 år.
"Varför är du så lesen?" frågade han. Det ville
frun ej berätta. "Snacka om'ed för mig
så kanske jag kan råda - men får jag blifva
upp först i det där Trädet och äta mig
smått?"

Sen sa han att hon skulle skaffa sig
en advokat -

Men jag vet inte hur det gick sen.

Uppt. av

efter Björk, dräng, 33 år

i trakten av Linnéshamn
Smelstorp.

Anmärkningar:

Skogsmannen.

(Uppt. på Linnéshamn, Smelstorp)

Skogsmannen.

På ett lidet ställe som låg under
en backe i en skog skulle där repareras på
loftet. En snickare ifrån staden kom dit
och han bär en halvtuss där på loftet.
"Ja har du den här halvtussen till?" frå-
gar han Torparn. "Jo, de är de skogsmann-
nen, han ska nått ha å ligga på över
natten. Men arbetarn han tog å kasta
bort halvtussen."

Nå den efter så fråga han Torparn:
— "Nått har väl inte skogsmannen varit

här?" — "Ja, men har han så!" De hale
asat och slajit hela natten uppe på
loftet.

Och de fortsatte. Men till slut så
la farparen där en mynatursuss
i skomannen och då blev de tyst.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Uppt. av

Anmärkingar:

efter

Björk, dräng, 33 år

Pysning ar.

i Trakten av Simrishamn.

(Läsartikeln)

Småfolk

När jag va sådär en 16, 17 år så skulle
 jag och ett par pojkar stå och dansa. Så gick vi
 vägen fram. Just om vi kommer till
 en körnebuske gav någon av pojkarna å
 och sprang i vildaste oken. Vi undrade ju
 vad som Fey åt en och ropade efter honom
 att han skulle stanna och vänta. Men han
 bara sprang. Och vi gick så vrått vår väg.

När vi sen kom hem på kvällen
 frågade vi honom vad som gått åt honom.
 Han va lite underlig, och Fey. Men till sist
 frågade han oss om vi inte hade sett nå-
 got. "Nej," sa vi. "Ja, just om vi kom till

kärnebusken så såg jag där i busken ett par silverklädda småfolk - alldeles som de va omidda å silver. Och då jag öpprang så öpprang de efter och ville ha jag i mej. Men då jag kom till korsvägen och kunde småfolket inte komma fram längre utan vände om och öpprang väl tillbaka till busken.

Da va där en pojke vid fabriken och han sa att han skulle stå och lämna pengas av det där folket. Till slut fick han honom med sig; han skulle visa stället. Och inte vet jag hur det gick, och inte vet jag om det är sant men hur det var så köpte den här Wilhelm sig ett litet ställe och blev rik.

På kvällarna när vi va ve fabriken kunde vi höra hur de sjöng där borta vid busken - men om det var småfolket eller hur det var,

220

det vit jz inte. Så mycket om jz sett är
samt.

242

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folkvård
ning vid Lunds universitet